

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PVDD)

(d.d. 11 januari 2013)

Nummer

2765

Onderwerp

Kaderrichtlijn Water

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

De provincie is verantwoordelijk voor de implementatie van de Kaderrichtlijn Water (KRW) voor grondwater en is afhankelijk van goed waterbeleid door de waterschappen en het Rijk om de natuurdoelen (Natura 2000) te halen. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) evalueerde het waterkwaliteitsbeleid en publiceerde onlangs een voor alle overheidslagen relevant rapport: "KWALITEIT VOOR LATER 2 Evaluatie van het Waterkwaliteitsbeleid¹".

1. *Bent u bekend met het in de toelichting genoemde rapport?*

Antwoord

Ja.

2. *Gaat u de aanbevelingen uit het rapport van het PBL oppakken dan wel uitvoeren? Zo ja, op welke wijze en termijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Ja, voorzover dat past binnen de provinciale taken en bevoegdheden. Het rapport van het PBL bevat geen directe aanbevelingen, wel 'handelingsopties'. Wij zullen, voor zover wij dat niet reeds hebben gedaan en voor zover op ons beleid van toepassing, deze handelingsopties meenemen bij de verdere ontwikkeling van ons natuur- en waterbeleid, en in het bijzonder bij het opstellen van de Natura-2000 beheerplannen en het eerstvolgende KRW stroomgebiedbeheerplan 2016-2021 (SGBP-2). Voor de planning daarvan: zie verderop in deze brief.

---

¹ <http://www.pbl.nl/publicaties/2012/kwaliteit-voor-later-2-evaluatie-van-het-waterkwaliteitsbeleid>

3. *Hoeveel geld is er in het Provinciaal Waterplan Zuid-Holland 2010-2015 beschikbaar gesteld voor het aanpassen van provinciale kunstwerken om vismigratie mogelijk te maken en is dit voldoende om het provinciale aandeel in het blokkeren van vismigratieroutes op te heffen? Zo nee, hoeveel geld is er tekort?*

Antwoord

De uitvoering van vismigratiemaatregelen is een taak van de beheerder van het betreffende waterbouwkundige werk. Waterschappen beheren de (pomp)gemalen van het regionale watersysteem en besteden daarbij ook aandacht aan de vispasseerbaarheid. De provincie beheert vier scheepvaartsluizen: de Julianasluis bij Gouda, de Merwedesluis in Gorinchem, de Leksluis in Vianen en de Vlietsluis in Leidschendam. De belemmeringen voor vismigratie bij deze scheepvaartsluizen in de provinciale vaarwegen zijn beperkt: er zijn geen bewegende (pomp)delen die vissen verwonden. De vissen kunnen de sluisen eenvoudig passeren door met de scheepvaart mee te zwemmen bij opening en sluiting van de sluisdeuren. Bij de sluis in Leidschendam (een oude monumentale sluis) is bovendien een aparte transportbuis aangelegd om vissen te kunnen laten passeren tijdens het schutten van de sluis. Kortom: voor de provinciale kunstwerken zijn dus geen aanvullende maatregelen en daarmee geen geld nodig.

4. *Ondiep grondwater wordt het meest beïnvloed door menselijke activiteiten en heeft de meeste invloed op de aquatische en grondwaterafhankelijke op of in de grond levende (terrestrische) ecosystemen. Op welke wijze wordt het ondiepe grondwater in Zuid-Holland gemonitord?*

Antwoord

Het ondiepe grondwater in Zuid-Holland wordt gemonitord met het zogenaamde "verdrogingsmeetnet". Dat meetnet is op dit moment nog niet gebiedsdekkend en zal de komende jaren verder worden ontwikkeld, specifiek voor de Natura2000-gebieden met grondwaterafhankelijke habitattypen. Dat gebeurt in eerste instantie in drie proefgebieden: een veengebied (De Haak), een riviergebied (Diefdijk) en een duingebied (Voorne-Goeree). Daarbij wordt nadrukkelijk samenwerking en afstemming gezocht met de diverse monitoringsplichten en afspraken, zoals die er zijn vanuit Natura2000/KRW en SNL. Conform de verplichting vanuit de KRW zal de provincie nog in 2013 een meetnet operationeel hebben in de Natura2000-gebieden.

5. *In 2013 beginnen de gebiedsprocessen voor de stroomgebiedsbeheersplannen van 2016-2021. Op welke wijze geeft u inhoud aan de stroomgebiedbeheersplannen wat betreft het Zuid-Hollandse deel*

Antwoord

Voor de provincie Zuid-Holland gaat het om het stroomgebiedbeheerplan Rijn-West (SGBP 2, 2016-2021), dat in samenwerking met rijk, gemeenten en waterschappen wordt opgesteld. De basis daarvoor wordt gelegd in gebiedsprocessen om met alle partners in het gebied de opgaven voor het waterbeheer (kwantiteit en kwaliteit) te inventariseren (actualiseren) en te integreren tot één geheel. Deze opgaven omvatten ook de KRW-doelstellingen, zoals vastgelegd in het Provinciaal Waterplan. Een integrale afweging leidt tot concrete maatregelpakketten die worden vastgelegd in het SGBP-2.

Voorzover mogelijk nemen wij (tussen)resultaten op in de lopende integrale herziening van de PSV. Het ontwerp SGBP-2 is eind 2014 gereed voor terinzagelegging.

6. *Het PBL constateert dat emissies uit de landbouw de belangrijkste bron van nutriënten zijn in het water en dat de slechts enkele procenten van de KRW waterlichamen aan de eisen voldoen. De ecologische doelen zijn vaak niet haalbaar met de huidige landbouw. Als kans en oplossing noemt het PBL onder meer de biologische landbouw en herprioriteren met een integrale visie. Wat vindt u van de bevindingen van het PBL in relatie tot het huidige provinciale beleid? Is er voor u aanleiding om het huidige beleid te herzien? Zo ja, op welke wijze en welke termijn? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Wij onderschrijven de kansen die een (nieuwe) integrale visie kan bieden om de haalbaarheid van ecologische doelen te vergroten. Met de Beleidsvisie Groen en de herijking van de EHS spelen wij ook al in op die kansen. Voorts onderschrijven wij het eindadvies voor de nutriëntenaanpak voor de landbouw dat in Rijn-west verband samen met de andere waterpartners en de sector is opgesteld.

De uitwerking van de 9 meest kansrijke maatregelen uit dit advies in concrete uitvoeringsmaatregelen moet tot een reductie van de nutriëntenemissie leiden.

De meeste aspecten van landbouw, zoals de mestemissie, zijn overigens Rijksbeleid; daarop hebben wij dus maar zeer beperkt invloed. Wel zullen wij ons blijven inzetten om met provinciaal beleid de emissies van de landbouw naar het oppervlaktewater zo veel mogelijk te reduceren. Dit is één van de onderwerpen die wij op het oog hebben voor het Innovatiekader Landbouw dat wij op dit moment aan het opstellen zijn.

7. *Het PBL constateert dat in de waterplannen en de stroomgebiedbeheerplannen van 2009 nauwelijks maatregelen voor Natura 2000-gebieden zijn opgenomen. Deelt u deze constatering van het PBL? Zo nee waarom niet? Willen GS dat in de volgende stroomgebiedsbeheerplannen en waterplan de Natura 2000 wel worden opgenomen?*

Antwoord

Wij delen die constatering van het PBL niet, voorzover het gaat om de waterplannen in de provincie Zuid-Holland. In het stroomgebiedbeheerplan 2009-2015 (SGBP-1) staan 29 maatregelen opgenomen, die in het kader van een Natura2000 beheerplan worden gerealiseerd (onder meer anti- verdrogingsmaatregelen). De uitwerking van beheerplannen en bijbehorende maatregelen voor Natura2000-gebieden is ook vastgelegd in het Provinciaal Waterplan (zie de paragraaf "Water en natuur"). GS zullen ook in het SGBP-2 maatregelen voor Natura2000-gebieden (laten) opnemen.

8. *Het huidige antiverdrogingsbeleid is vooral gericht op de door de provincies aangewezen TOP-gebieden en er is echter geen overzicht van de voortgang in maatregelen tegen verdroging bij het PBL bekend. Heeft het PBL de provincie Zuid-Holland benaderd voor een overzicht en zo ja wat heeft (of had) u gerapporteerd? Zo nee, kunt u ons een overzicht geven van de bovengenoemde voortgang?*

Antwoord

Het PBL heeft de provincie Zuid-Holland niet benaderd voor een overzicht.

In het antiverdrogingsbeleid ligt de aandacht tegenwoordig bij alléén de Natura2000-gebieden (in Zuid-Holland zijn 14 van de 21 TOP-gebieden óók Natura2000-gebied).

Deze prioritaire aandacht voor de Europese doelen is het gevolg van met name de ILG-bezuiniging en EHS-herijking. Verdrogingbestrijding is ook veel minder een zelfstandig doel, maar gebeurt nu integraal vanuit de Natura2000-beheerplannen. De uitvoering verdrogingsmaatregelen is in handen van de waterschappen. De voortgang van het verdrogingsherstel wordt zichtbaar uit de monitoring, die provincies in samenwerking met waterschappen en terrein beherende organisaties gaat uitrollen. Streven is om dit meetnet eind 2013 operationeel te hebben.

9. *Het PBL constateert dat de landbouw niet evenredig meebetaalt aan het waterbeheer. Ze veroorzaakt 70% van de vervuiling en betaalt slechts ongeveer een kwart van de kosten. De kosten voor de waterbeheerder zijn 200 euro per hectare, de landbouw betaalt gemiddeld 50 euro en ontvangt ook nog eens gemiddeld 400 euro per hectare subsidie via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zonder milieuvoorwaarden (pag. 46 PBL rapport). Wat vindt u van de constatering dat de landbouwsector niet evenredig meebetaalt. Kunt u aangeven wat de huidige Zuid-Hollandse landbouwsector financieel bijdraagt aan water- en natuurbeleid, hoeveel de vervuiling van de landbouw aan extra water- en natuurbeheer kost, hoeveel de landbouw van het natuurbeleid financieel profiteert?*

Antwoord

Wij hebben hierover geen specifieke gegevens voor Zuid-Holland, maar hebben geen reden om te vermoeden dat deze sterk zullen afwijken van het gemiddelde.

De Europese Commissie onderschrijft in het Blue-Print-rapport (haar reactie op implementatie van de KRW in de stroomgebiedbeheersplannen van Nederland) dat er kostenterugwinning moet plaatsvinden. Specifiek voor de landbouw wordt opgemerkt dat “deze voor een significante belasting zorgt in Nederland, en dat dit moet leiden tot een duidelijke strategie waarin de basis- en verplichte maatregelen worden gedefinieerd waaraan alle landbouwers zich moeten houden, evenals de aanvullende maatregelen die kunnen worden gefinancierd. De autoriteiten die belast zijn met de GLB-fondsen kunnen zo adequaat programma's voor plattelandsontwikkeling en randvoorwaarden voor watereisen vaststellen”. Wij onderschrijven dit. De toepassing van kostenterugwinning en stimulering via de GLB-fondsen is een Rijks-aangelegenheid. Wij zullen er binnen het Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-West op aandringen om in het kader van het “Deltaplan Agrarisch Waterbeheer” samen met de sector maatregelen te ontwikkelen.

Den Haag, 5 februari 2013

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

mw. drs. J.A.M. Hilgersom J. Franssen